

STYRESAK

Saksnr.: 60/18

**Valg av rektor og prorektor, samt valg av representanter til høgskolens styre -
Nominasjonskomité og forslag om ny valgkrets**

Til:	Styret
Fra:	Direktøren
Dato:	05.12.2018
Saksbehandler:	Seksjonssjef Virksomhetsstyring
Arkivnr:	

Saksdokumenter

- Saksutredning
- Vedlegg 1: Forslag fra valgstyret datert - versjon 13.11.2018
- Vedlegg 2: Valgreglement for Kunsthøgskolen i Oslo – vedtatt av styret 16.12.2014

Saksutredning

Bakgrunn

Styret behandlet denne saken i sitt møte 6.11.2018, jfr. S-sak 60/18. Styret fattet følgende vedtak i saken:

«Valgstyret: Styret oppnevner det foreslåtte valgstyret, med tiltredelse 1. januar 2019.

Nominasjonskomiteen: Direktøren bes om å foreslå eksternt styremedlem til nominasjonskomiteen (leder av nominasjonskomiteen) og oppnevner for øvrig de foreslåtte medlemmer til nominasjonskomiteen.

Egen valgkrets for midlertidig tilsatte (uhl §9-4): Styret ber administrasjonen avklare om 25%-kravet i bestemmelsen er oppfylt på KHiO og komme tilbake med en presisering av de praktiske konsekvenser av valgstyrets forslag. Saken forelegges styret senest i styremøtet 11. desember 2018.»

Denne saken følger opp styresaken i november på tre områder

1. Nominasjonskomite: samlet forslag
2. Åremålstilsattes valgbarhet til styret
3. Gjeninntreden i styret etter midlertidig tap av valgbarhet

I tillegg avklares fremtidig saksbehandling av valgreglement

---

1. Nominasjonskomité: samlet forslag

Direktøren foreslår Morten Gjeltén som leder av Nominasjonskomiteen.

Nominasjonskomiteen foreslås å ha følgende sammensetning:

Alle har sagt seg villig.

Forslag til medlemmer	Tilhørighet	Oppnevning
Morten Gjeltén	Eksternt styremedlem/leder	Oppnevnes av styret
		Oppnevnes av rektor etter forslag fra dekanene
Øyvind Jørgensen	Balletthøgskolen	
Martin Lundell	Design	
Saskia Holmkvist	Kunstakademiet	
Jan Petterson	Kunst og håndverk	
Toril Carlsen	Operahøgskolen	
Miriam Sogn	Teaterhøgskolen	
Therese Veier	Fellesadministrasjonen	Oppnevnes av direktør
Merit Kristiansen	Fellesadministrasjonen	Oppnevnes av direktør
	Studentrådet	Oppnevnes av studentrådet
	Studentrådet	Oppnevnes av studentrådet

---

2. Åremålsansattes valgbarhet til styret

Det sittende valgstyret har foreslått at valgreglementet endres slik at valgkretsene omfatter en egen kategori for midlertidig ansatte (se vedlegg).

Kunsthøgskolens valgkretser vil etter valgstyrets forslag bli:

1. Rektor (1 plass)
2. Ansatte i undervisnings- og forskerstillinger – fast tilsatte (2 plasser)
3. *Ansatte i undervisnings- og forskerstillinger – midlertidig tilsatte (ny) (1 plass)*
4. Ansatte i teknisk-administrative stillinger (1 plass)
5. Studenter (2 plasser)

Styremedlemmet i den valgkretsen som foreslås opprettet velges for ett år, og vil utgjøre ett av de tre medlemmene som velges blant tilsatte i undervisnings- og forskerstillinger.

a. UH-loven om midlertidig ansatte og valgkretser

Valgstyret peker på en formulering i UH-loven som omtaler en situasjon hvor de midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstilling utgjør mer enn viss andel av de ansatte i undervisnings- og forskerstilling ved institusjonen:

§ 9-4 Valg og oppnevning av styret

[...]

(2) Hvis de midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstilling utgjør mer enn 25 prosent av de ansatte i undervisnings- og forskerstilling ved institusjonen, skal denne gruppen velge ett av styremedlemmene fra de ansatte i undervisnings- og

forskerstilling. Det skal foretas særskilt valg for denne gruppen. Slikt styremedlem velges for ett år.

Valgstyret reiser spørsmålet om Kunsthøgskolens omfattende antall fagansatte i åremålsstilling innebærer et krav om at det opprettes en egen valgkrets for midlertidig ansatte.

b. Tolkninger av begrepet «midlertidig tilsatte»

I den kommenterte utgaven av UH-loven viser prof. Jan Fridthjof Bernt til at det normalt stilles krav til tilsettingsforhold i hele styreperioden for å være valgbar og at derfor vil «tilsatte i stipendiat- og postdoktorstillinger som alt overveiende hovedregel ikke være valgbare til styret i og med at dette tilsettingsforholdet vil opphøre i løpet av valgperioden.»

Denne kommentaren peker på stipendiat- og postdoktorstillinger og omtaler ikke fagansatte i åremålsstillinger spesielt.

Regelen om å tilsette fagansatte på åremål er en spesiell hjemmel i UH-loven §6-4 som bare gjelder tilsetting på bakgrunn av kunstnerisk kompetanse:

(1) Ansettelse på åremål kan benyttes for:

[...]

j) Undervisnings- og forskerstillinger når skapende eller utøvende kunstnerisk kompetanse inngår som et vesentlig element i kompetansekravet

Denne hjemmel brukes i utstrakt grad ved ansettelse i faglig stilling ved Kunsthøgskolen.

Det kan fremmes ulike forslag til tolkninger av begrepet «midlertidig tilsatte», slik som det brukes i UH-lovens formuleringer om valg til styret.

Alternativ 1)

Det er mulig å tolke begrepet «midlertidig tilsatte» slik at alle fagansatte på åremål – på linje med stipendiater og postdoktorer - er inkludert i den gruppen som loven er ment å ivareta. Begrunnelsen for dette vil da være at også åremålstilsatte fagansatte «som alt overveiende hovedregel ikke vil være valgbare til styret i og med at dette tilsettingsforholdet vil opphøre i valgperioden».

Forstått slik vil alle som ikke er fastansatte tilhøre kategorien midlertidig ansatte.

Alternativ 2)

Man kan fremme en tolkning av begrepet «midlertidig tilsatte» slik at dette primært gjelder stipendiater og postdoktorer, mens åremålsansatte i faglig stilling ikke hører hjemme i denne kategorien. I forbindelse av utredning av valgordningen ved Universitet i Bergen har en arbeidsgruppe vurdert følgende om tilsatte i åremål ved fakultet for kunst, musikk og design (https://www.uib.no/sites/www.uib.no/files/attachments/irgasak_16_2018_vedlegg_horingsdokumenter.pdf):

«Arbeidsgruppen mener at bruken av denne adgangen i loven til åremålstilsetting i undervisnings- og forskerstillinger som ellers ved UiB er faste stillinger, ikke skal ha betydning for hvilken stemmerettsgruppe de tilhører. Dette er faglige stillinger som må sidestilles med andre fast ansatte i undervisnings- og forskerstilling.»

Dette er begrunnelsen som også Kunsthøgskolen tidligere har brukt for å behandle åremålsansatte på linje med fast ansatte når det gjelder stemmerett og valgbarhet til styret i gjeldende valgreglement.

Alternativ 3)

Endelig har valgstyret foreslått å tolke begrepet «midlertidig tilsatte» slik at det inkluderer:

- stipendiater
- fagansatte i første ansettelsesperiode i 4. årig åremål

Mens valgstyret foreslår å tolke begrepet «faste tilsatte» slik at det inkluderer

- fagansatte i fast stilling
- fagansatte i 6. årig åremålsstilling
- fagansatte i andre ansettelsesperiode i 4. årig åremål

c. Utløser Kunsthøgskolens ansatteprofil krav om egen valgkrets etter UH-loven?

Basert på ovenstående alternativer er det tre svar på spørsmålet om hvorvidt UH-loven utløser krav om egen valgkrets.

Forståelse av begrepet «midlertidig» tilsatte i faglig stilling	Andel «midlertidige» av totalt antall tilsatte i faglig stilling (fast + åremål + stipendiat)
Alternativ 1) - åremålsansatte - stipendiater/postdoktorer o. likn.	62,1 %
Alternativ 2) - stipendiater/postdoktorer o. likn.	15,2 %
Alternativ 3) - stipendiater - fagansatte i første periode i 4. årig åremål	25,5 %

Kommentarer:

Alternativ 1)

- Dette alternativet utløser krav om egen valgkrets.
- Egen valgkrets sikrer målet om at tilsatte i midlertidig stilling sikres en egen plass i styret.
- Det kan oppfattes demokratisk uheldig at flertallet av Kunsthøgskolens fagansatte (62,1 %) forbeholdes 1 styreplass, mens en mindretallet av Kunsthøgskolens fagansatte (37.9 %) forbeholdes 2 styreplasser.

Alternativ 2)

- Dette alternativet utløser ikke krav om egen valgkrets.
- Konsekvensen vil være at stipendiater oa. da inngår i den felles valgkretsen «Tilsatte i undervisnings- og forskerstilling».
- Det kan oppfattes demokratisk uheldig at stipendiater og åremålsansatte i denne modellen ofte hindres fra å stille til valg på grunn av valgreglementets krav om et ansettelsesforhold som går minst $\frac{3}{4}$ inn i valgperioden, dvs minst 3 år inn i styreperioden på 4 år.

Alternativ 3)

- Dette alternativet utløser akkurat krav om egen valgkrets.
- Egen valgkrets sikrer målet om at disse tilsatte i midlertidig stilling sikres en egen plass i styret.

- Det gjøres oppmerksom på at selv en svært liten endring i ansattefordelingen på 1-2 ansatte vil gjøre at kravet ikke lenger er innfridd. Dette tyder på at modellen ikke er spesielt robust.
- Det kan oppfattes vanskelig å begrunne skillet valgstyret foreslår mellom
  - ansatte i første 4-års åremålsperiode (midlertidige) vs
  - ansatte i andre 4-års periode og ansatte i 6-årsåremål (faste)

Foreløpig anbefaling

Basert på dette anbefaler direktøren at

- Alternativ 1 vurderes videre. Det vises til forbehold om demokratiske utfordringer som nevnt ovenfor.
- Alternativ 2 vurderes videre. Det vises til utfordringer med krav til ansettelsesforholdets lengde som hindrer en del stipendiater og åremålstilsatte fra å stille til valg.
- Alternativ 3 anbefales ikke. Det vises til at definisjonen av «midlertidig» vs «fast» kan være vanskelig å begrunne, og til at alternativet bare akkurat utløser kravet om egen valgkrets, slik at denne modellen samlet ikke fremstår robust.

d. Muligheter for å styrke åremålsansattes valgbarhet i alternativ 2

I forbindelse med utredning av denne saken er det også gjort en vurdering av om det er andre muligheter for å styrke åremålsansattes valgbarhet i dagens valgreglement, slik at ansattes valgbarhet kan øke i denne modellen og slik alternativ 2 eventuelt kan fungere bedre enn i dag.

En gjennomgang av valgreglementet identifiserer et tydelig hinder for åremålsansattes valgbarhet:

«§ 11. Valg av styremedlemmer.

[...]

Den som [...] er i åremålsstilling er valgbar hvis det kan forventes at vedkommende vil kunne fungere i vervet i minimum ¾ av valgperioden.»

Denne setningen ble innført i en revisjon av valgreglementet i 2014. I styresaken i 2014 er denne endringen ikke omtalt og det gjøres ikke en vurdering av hvilke konsekvenser endringen har.

Konsekvensen av kravet til ¾ fungering i vervet i valgperioden innebærer at

- omtrent 50% av tilsatte i 6-årig åremål
- omtrent 25% av tilsatte i 4-årig åremål
- omtrent 0% av tilsatte i stipendiatstilling

tilfredsstiller kravet om et tilsettingsforhold som går minst 3 år inn i styreperioden, slik at de er valgbare.

Dersom kravet om ansettelsesforholdets lengde reduseres til f.eks. 1/3 av styreperioden (tilsvarende omtrent de tre første semestre av styrets 8 semestre) vil valgbarheten til tilsatte i åremålsstilling/stipendiatstilling øke. Dette tiltaket vil øke likebehandlingen mellom fagansatte i faste og åremålsstillinger i alternativ 2.

Konsekvensen av et krav til 1/3 fungering i vervet i valgperioden innebærer at

- omtrent 75% av tilsatte i 6-årig åremål
- omtrent 62% av tilsatte i 4-årig åremål
- omtrent 50% av tilsatte i stipendiatstilling

normalt vil tilfredsstille kravet om et tilsettingsforhold som går minst 1/3 inn i styreperioden på 4 år, slik at de er valgbare.

Det kan også vurderes å fjerne kravet helt.

Risikoen ved slike endringer er at valgte fagansatte styremedlemmer kan miste valgbarheten i løpet av perioden og dermed må tre ut av styret før styreperioden på 4 år er gjennomført.

Det velges i dag 3 vararepresentanter til de 3 faglige plassene i styret. I teorien kan en situasjon oppstå, hvor de tre valgte medlemmene blant fagansatte alle må tre ut av styret i løpet av styreperioden på 4 år, slik at styret går tom for varaplasser. Et kompenserende tiltak kan evt. være å registre prioriterte vararepresentanter utover de tre høyest prioriterte vararepresentanter, slik at antallet vararepresentanter øker.

e. Samlet vurdering

Kunsthøgskolen har mange fagansatte i åremålsstillinger. Det er ønskelig at åremålsansettelse i seg selv så vidt mulig ikke hindrer disse ansatte fra å bidra som styremedlemmer med sine perspektiv - på linje med fagansatte i faste stillinger. Direktøren viser til at det er fremmet to mulige alternativer som begge kan bidra til å nå dette målet.

Alternativ 1: Direktøren mener det er fordeler ved å opprette en egen valgkrets for midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger slik det er beskrevet i alternativ 1), men at fordelene må veies opp mot den ulempen det innebærer at denne gruppen kun vil få 1 av 3 plasser i styret, mens den utgjør en langt større andel av de fagansatte.

Alternativ 2: Ulempene ved alternativ 1 kan være argumenter for å videreføre dagens ordning hvor alle ansatte i undervisnings- og forskerstillinger inngår i én valgkrets, slik som det er beskrevet i alternativ 2). I dette alternativet kan det være behov for å justere kravet til å kunne fungere i vervet i en viss andel av valgperioden ned. Ulempen ved å justere dette kravet ned kan være at styret går tom for vararepresentanter. Ved valg av dette alternativet anbefaler direktøren en balansert justering, slik at det fortsatt settes et minstekrav til periode. Direktøren foreslår at kravet om å fungere i vervet endres fra $\frac{3}{4}$ til $\frac{1}{3}$ av perioden.

Direktøren fremmer to alternativer som likeverdige forslag til vedtak:

- Alternativ 1)
Styret oppretter en ny valgkrets for fagansatte. Etter dette har fagansatte to valgkretser:
  - Tilsatte i undervisnings- og forskerstilling – fast tilsatte (2 plasser)
  - Tilsatte i undervisnings- og forskerstilling – midlertidig tilsatte, dvs. åremålsansatte, stipendiater, postdoktorer (1 plass)
Styremedlemmet i den nye valgkretsen for tilsatte i midlertidig stilling velges for ett år.
- Alternativ 2)
  - Styret mener at ansettelse i undervisnings- og forskerstilling i fast eller åremålsstilling ikke skal ha betydning for hvilken stemmerettsgruppe disse tilhører. Dette er faglige stillinger som må sidestilles med andre fast ansatte i undervisnings- og forskerstilling ved styrevalg.
  - Stipendiatene utgjør ikke en tilstrekkelig andel av de fagansatte til å utløse krav om en egen valgkrets for disse.
  - Styret opprettholder derfor dagens løsning med en valgkrets for samtlige ansatte i undervisnings og forskerstilling som inkluderer fastansatte, åremålsansatte, stipendiater og postdoktorer.

- Styret justerer kravet i § 11 om å kunne fungere i vervet i minimum 3/4 av valgperioden slik:
  - «Den som ... er i åremålsstilling er valgbar hvis det kan forventes at vedkommende vil kunne fungere i vervet i minimum 1/3 av valgperioden.»
-

3. Gjeninntreden i styret etter midlertidig tap av valgbarhet

I styremøtet 6.11.2017 (S-sak 72/17) ble spørsmålet om tolkning av valgreglementets §13 Uttreden i valgperioden forelagt styret til avgjørelse. Styret fulgte da valgstyrets innstilling om at «gjeninntreden i styret er ikke mulig da vervet som representant følger ansettelsesforholdet».

Denne saken gjaldt en situasjon hvor et åremålstilsatt styremedlem midlertidig mistet valgbarheten i forbindelse med at åremålet tok slutt før vedtak om ny åremålsperiode var fattet. Dagens valgreglement åpner ikke for at et slikt styremedlem kan gjeninntre i styret, selv om vedkommende får ny åremålsperiode innenfor samme styreperiode.

Direktøren mener at det er uheldig at dagens valgreglement ikke gjør det mulig å gjeninntre i styret selv om en person mister valgbarheten på grunn av midlertidig opphold i ansettelsesforholdet. Det forekommer rimelig at en person som ble valgt av sin valgkrets og dermed funnet kompetent, ikke bør miste plassen i hele styreperioden når vedkommende bare mister sin valgbarhet i en kortere periode av styreperioden.

Dersom styret ønsker at det for fremtiden skal være mulig å gjeninntre i slike tilfeller, kan dette for eksempel løses ved å tilføye nedenstående understrekte setning i Valgreglementets §13 nr. 1:

§13 Uttreden i valgperioden

1. Den som slutter i tilsettingsforhold ved høgskolen, trer ut av det verv vedkommende er valgt til. Dette gjelder også den som av andre grunner taper sin valgbarhet til vedkommende verv. Den som gjenvinner sin valgbarhet i perioden, gjeninntre i vervet.

Direktøren anbefaler styret å vedta en løsning som sikrer at en person som bare midlertidig mister valgbarheten på grunn av midlertidig opphold i ansettelsesforholdet, kan gjeninntre i styret dersom valgbarheten gjenvinnes.

Fremtidig saksbehandling

I forbindelse med det er oppnevnt et nytt valgstyre fra 1.1.2019, vil direktøren initiere et møte med valgstyret for å gjennomgå valgstyrets mandat og rolle. Det er viktig at det trekkes opp tydelige grenser mellom valgstyret og administrasjonen, for eksempel i forhold til saksforberedelse av endringer i Valgreglementet.

Valgstyret oppnevnes av og får sine fullmakter av styret. Valgstyret skal forberede og administrere valgene i henhold til Valgreglementet. Dersom det er behov for fremtidige endringer i Valgreglementet, kan Valgstyret selv påpeke behovet, men administrasjonen må analysere og forberede saken før styrets behandling.

Eventuelle økonomiske/administrative konsekvenser

Ingen

Vurdering og anbefaling til styret

Direktøren viser anbefalingene i hvert av punktene i saksutredningen og fremmer følgende forslag til vedtak.

Forslag til vedtak:

1. Nominasjonskomité.

- Styret oppnevner følgende nominasjonskomité

Medlemmer	Tilhørighet	Oppnevning
Morten Gjeltén	Eksternt styremedlem/leder	Oppnevnes av styret
		Oppnevnes av rektor etter forslag fra dekanene
Øyvind Jørgensen	Balletthøgskolen	
Martin Lundell	Design	
Saskia Holmkvist	Kunstakademiet	
Jan Petterson	Kunst og håndverk	
Toril Carlsen	Operahøgskolen	
Miriam Sogn	Teaterhøgskolen	
Therese Veier	Fellesadministrasjonen	Oppnevnes av direktør
Merit Kristiansen	Fellesadministrasjonen	Oppnevnes av direktør
	Studentrådet	Oppnevnes av studentrådet
	Studentrådet	Oppnevnes av studentrådet

- Styret oppnevner Morten Gjeltén som leder av Nominasjonskomiteen.

2. Åremålsansattes valgbarhet til styret

Alternativ 1)

- Styret oppretter en ny valgkrets for fagansatte. Etter dette har fagansatte to valgkretser:
  - o Tilsatte i undervisnings- og forskerstilling – faste tilsatte (2 plasser)
  - o Tilsatte i undervisnings- og forskerstilling – midlertidig tilsatte, dvs. åremålstilsatte, stipendiater, postdoktorer (1 plass)Styremedlemmet i den nye valgkretsen for tilsatte i midlertidig stilling velges for ett år.

eller

Alternativ 2)

- Styret mener at ansettelse i undervisnings- og forskerstilling i fast eller åremålsstilling ikke skal ha betydning for hvilken stemmerettsgruppe disse tilhører. Dette er faglige stillinger som må sidestilles med andre fast ansatte i undervisnings- og forskerstilling ved styrevalg.
- Stipendiatene utgjør ikke en tilstrekkelig andel av de fagansatte til å utløse krav om en egen valgkrets for disse.
- Styret opprettholder derfor dagens løsning med en valgkrets for samtlige ansatte i undervisnings og forskerstilling som inkluderer fastansatte, åremålstilsatte, stipendiater og postdoktorer.
- Styret justerer kravet i § 11 om å kunne fungere i vervet i minimum 3/4 av valgperioden slik:
«Den som ... er i åremålsstilling er valgbar hvis det kan forventes at vedkommende vil kunne fungere i vervet i minimum 1/3 av valgperioden.»

3. Gjeninntreden i styret

- Styret vedtar følgende nye siste setning i Valgreglementets §13 nr. 1: «Den som gjenvinner sin valgbarhet i perioden, gjeninntretr i vervet.»
- §13 nr. 1 lyder etter dette:
«Den som slutter i tilsettingsforhold ved høghskolen, trer ut av det verv vedkommende er valgt til. Dette gjelder også den som av andre grunner taper sin valgbarhet til vedkommende verv. Den som gjenvinner sin valgbarhet i perioden gjeninntretr i vervet.»

Justert valggreglement hvor styrets vedtatte endringer pr 12.12.2018 er innarbeidet vedlegges referatet.